

*І. М. Олійченко,
к. т. н., доцент, Чернігівський державний технологічний
університет*

АНАЛІЗ ВИХІДНИХ ПОТОКІВ СТАТИСТИЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ В ГОЛОВНОМУ УПРАВЛІННІ СТАТИСТИКИ

У статті проведено дослідження інформаційно-аналітичної роботи в обласному управлінні та районних відділах статистики. Наведено аналіз розповсюдження вихідної документації, який показав, що її кількість постійно зростає. Запропоновано шляхи підвищення достовірності інформації, що потребує розширення тематики публікацій, а також удосконалення системи підготовки та розповсюдження статистичної інформації.

ВСТУП

У системі державного управління важливу роль відіграють органи державної статистики, які забезпечують інформацією керівників різних рівнів для прийняття управлінських рішень. Структура органів державної статистики передбачає їх взаємодію на обласному і районному рівні. Подальший розвиток державної статистики пов'язаний з впровадженням новітніх інформаційних технологій, які забезпечують ефективність процесів збирання, обробки, аналізу, зберігання та розповсюдження статистичної інформації.

Інформаційне забезпечення в системі державного управління досліджувалося Бакаєвим А.О., Берсуцьким Я.Г., Ситником В.Ф., Татарчуком М.І., Панчуком А.М., Сендзюком М.А., Тронем В.П.

Однак питання інформаційного забезпечення органів державної статистики в Україні досліджені недостатньо, є проблеми управління інформаційними потоками, потребують досліджень процеси розповсюдження статистичної інформації, необхідно провести аналіз тенденцій, які існують в інформаційних системах органів державної статистики. Тому удосконалення інформаційних систем, а саме стосовно управління інформаційними потоками є актуальною задачею.

ПОСТАНОВКА ЗАДАЧІ

Метою даної роботи є дослідження процесів розповсюдження статистичної інформації з викорис-

танням сучасних інформаційних технологій.

Об'єктом і базою дослідження даної роботи є Головне управління статистики (ГУС) у Чернігівській області та районні відділи статистики (РВС).

Головне управління статистики у Чернігівській області є територіальним органом державної статистики, яке у межах своєї компетенції здійснює реалізацію державної політики в галузі статистики.

Предметом дослідження є теоретичні положення та прикладні підходи до вдосконалення організації систем інформаційного забезпечення органів державної статистики.

РЕЗУЛЬТАТИ

Головне управління статистики у Чернігівській області у межах своєї компетенції здійснює реалізацію державної політики в галузі статистики.

Основними завданнями ГУС у Чернігівській області є:

- збирання, опрацювання, аналіз, поширення, збереження, захист та використання статистичної інформації щодо масових економічних, соціальних, демографічних, екологічних явищ і процесів, які відбуваються в регіоні;

- забезпечення повноти, надійності та об'єктивності статистичної інформації;

- участь у розробленні, вдосконаленні та впровадженні статистичної методології;

- забезпечення доступності,

Таблиця 1. Інформаційно-аналітична робота в обласному управлінні і районних відділах статистики

Вихідна інформація		2005	2006	2007	2008	2009
Експрес - інформації	ГУС	292	319	458	747	1031
	РВС	1433	1733	2343	3363	4189
	усього	1725	2052	2801	4110	5218
Експрес - доповіді	ГУС	217	175	177	197	241
	РВС	2009	2197	2487	2283	2419
	усього	2226	2372	2664	2480	2662
Економічні доповіді	ГУС	189	165	107	109	72
	РВС	854	736	657	688	739
	усього	1043	901	764	797	809
Статистичні бюлетені	ГУС	265	248	228	216	256
	РВС	1249	1489	1610	1421	1676
	усього	1514	1737	1838	1637	1934
Збірники	ГУС	82	68	68	72	57
	РВС	140	145	141	207	222
	усього	222	213	209	279	276
Буклети	ГУС	22	11	11	13	16
	РВС	-	-	11	120	247
	усього	22	11	22	133	262
Усього (інформаційно-аналітична робота)	ГУС	1067	986	1049	1354	1669
	РВС	5685	6300	7249	8082	9490
	усього	6752	7286	8298	9436	11159

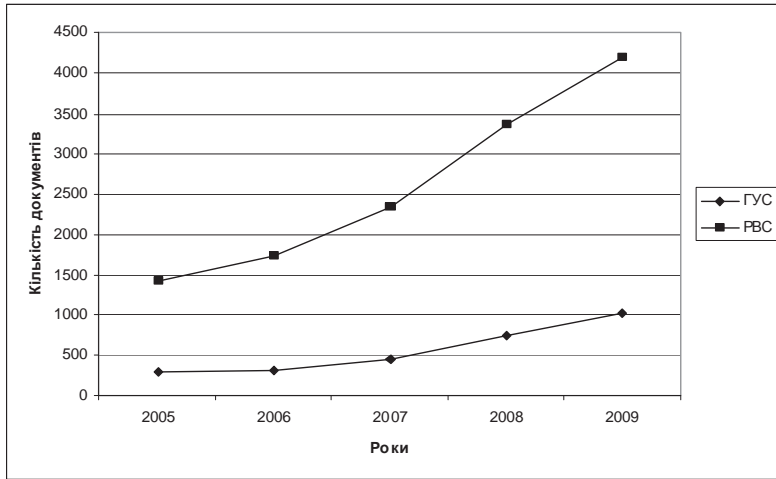

Рис. 1. Динаміка експрес-інформації в Головному управлінні і районних відділах статистики

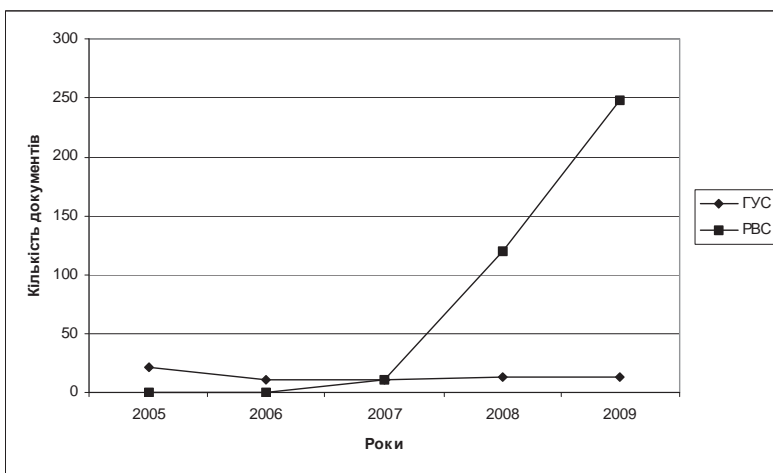

Рис. 2. Динаміка розповсюдження буклетів у Головному управлінні і районних відділах статистики

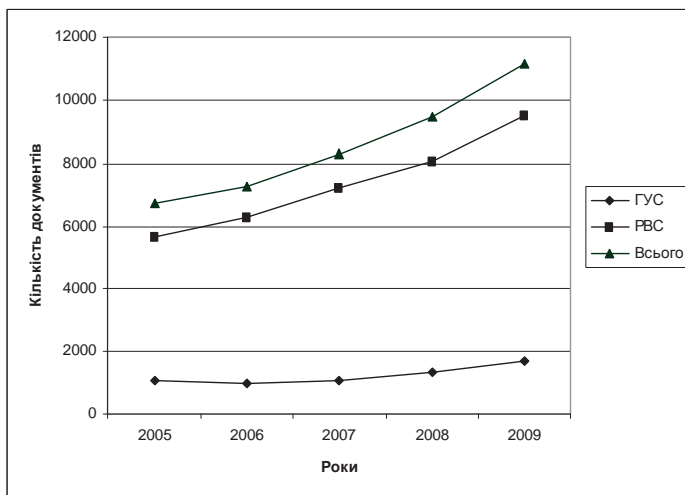

Рис. 3. Загальна інформаційно-аналітична робота в Чернігівській області

державному рівнях.

У системі державної статистики функціонує інформаційна система, яка є системою технічних і програмних засобів, технологічних процесів та організаційних заходів, що забезпечують автоматизацію збирання, оброблення, нагромадження, аналізу, зберігання та розповсюдження статистичної інформації.

Структура АСУ є ієрархічною. По вертикалі вона включає районний, обласний та державний рівні. На кожному з цих рівнів функціонує відповідна система оброблення даних.

На районному рівні проводиться збирання інформації, вибіркові обстеження, оброблення та аналіз, надання органам виконавчої влади та місцевого самоврядування району, а також передавання на обласний рівень.

На державний рівень інформація надходить з обласних управлінь статистики, обробляється та спрямовується в керівні органи державного управління, організації, забезпечується доступ міністерствам, відомствам. Державний рівень має локальну обчислювальну мережу, яка забезпечує взаємодію управління Держкомстату з відділами Головного міжрегіонального управління статистики і створює єдиний інформаційний простір.

Для автоматизації функцій органів державної статистики в інформаційній системі виділено такі функціональні підсистеми:

- макроекономічна статистика;
- статистика виробництва;
- міжгалузєва статистика підприємств;
- статистика послуг;
- статистика праці;
- статистика населення та адміністративно-територіального устрою;
- статистика сільського господарства та навколишнього середовища;
- статистика торгівлі;
- статистика обстежень домогосподарств;
- статистика цін;
- планування та організація статистичних спостережень.

Первинним джерелом статистичної інформації є підприємства та організації, які надають її у вигляді статистичних звітів. Всі галузі статистики мають відповідні форми статистичних звітів. Користувачами статистичної інформації є Адміністрація Президента України, Верховна Рада України, Кабінет Міністрів України, міністерства і відомства, обласні та районні державні адміністрації. Інформація розповсюджується у вигляді збірників, бюлетенів, експрес-доповідей. Також вона надається користувачам і в електронному вигляді на сайті www.ukrstat.gov.ua.

гласності й відкритості статистичної інформації, її джерел та методології складання;

— ведення Єдиного державного реєстру підприємств та організацій України в регіоні;

— запровадження новітніх інформаційних технологій у галузі статистики.

Головні управління забезпечують роботу системи державної статистики на обласному рівні, куди надходять дані від підзвітних статистичних одиниць, вони одержують дані з районного рівня, здійснюють обробку, аналіз статистичної інформації, надають її органам державного управління на обласному і

Серед категорій користувачів статистичної інформації: спеціалісти і керівники органів державної влади; наукові установи та навчальні заклади; громадські організації, підприємства; окремі громадяни, міжнародні організації.

Результати статистичних спостережень надаються у вигляді щомісячних статистичних бюлетенів, доповідей, випускається збірник "Статистичний щорічник України", а також галузеві збірники і бюлетені.

У табл. 1 надані дані про вихідну інформацію за п'ять років, які були отримані у відділі зведених робіт та показників національних рахунків ГУС у Чернігівській області. Дані за 2009 рік спрогнозовані виходячи з фактичних даних за шість місяців 2009 року.

Аналіз розповсюдження документів показує, що кількість вихідної інформації постійно зростає. Однак динаміка зростання неоднакова для різних видів документів, які є результатом роботи органів статистики. Найбільше зростають обсяги експрес-інформації і буклетів (рис. 1, 2).

Як видно з отриманих результатів, найбільше зростають обсяги вихідної інформації на рівні районних відділів статистики, що пояснюється збільшенням можливостей районних органів статистики з обробки інформації за рахунок впровадження інформаційних технологій. Якщо зростання обсягів вихідної інформації на обласному рівні склало 66 документів, то для районного рівня це зростання — 3805 документів, у середньому 159 документів на один район. У відносному вимірі зростання на обласному і районному рівнях складає 156,8% і 166,9%. Загальні результати інформаційно-аналітичної роботи подані на рис. 3.

Підвищення сумарної кількості

інформації, яка розповсюджується органами статистики, пояснюється зростанням взаємозв'язків і взаємовідносин між різними підсистемами соціально-економічної системи. До останнього часу статистична інформація здебільшого використовувалася органами державного управління та місцевого самоврядування, однак зараз значне місце займає маркетингова діяльність з розповсюдження статистичної інформації, а також співпраця з пресою. Розповсюдження статистичної інформації серед широкої громадськості стає одним із основних напрямів діяльності органів державної статистики.

ВИСНОВКИ

Сьогоднішні користувачі статистичної інформації потребують даних, які дозволяють контролювати актуальний стан справ і впливати на подальший розвиток подій. Крім органів державної влади та місцевого самоврядування, до користувачів в умовах відкритого демократичного суспільства становляться громадські організації, навчальні заклади, наукові установи, підприємства, громадяни, зарубіжні користувачі.

Підвищення достовірності потребує розширення тематики публікацій, а також удосконалення системи підготовки та розповсюдження статистичної інформації. Для досягнення таких результатів необхідно удосконалення інформаційних систем в органах державної статистики. Крім того, користувачі все більше надсилають специфічні запити до ГУС у Чернігівській області, тому що не можуть знайти потрібну інформацію в публікаціях та на Вебсторінці управління. Для задоволення таких потреб необхідно забезпечити можливість подання заявок на отримання специфічної інформації

засобами сучасних інформаційних технологій.

Література:

1. Дітковська М.Ю. Впровадження новітніх інформаційних технологій в органах державної влади і місцевого самоврядування / М.Ю. Дітковська // Теорія та практика державного управління — Харків: Вид-во ХарПІ НАДУ "Магістр", 2008. — Вип. 3. — С. 139—143.

2. Дітковська М.Ю. Моделювання внутрішніх інформаційних потоків органу державного управління / М.Ю. Дітковська // Держава та регіони. (Серія "Державне управління") — 2008. — № 2. — С. 71—74.

3. Дітковська М.Ю. Прогнозування процесів інформаційного обміну органу державного управління із зовнішнім середовищем / І.М. Олійченко, М.Ю. Дітковська // Дни науки — 2007: міжнар. наук.-практ. конф., 1—15 квітня 2007 р. — Днепропетровск: Наука и образование, 2007. — Т.3. — С. 92—95.

4. Олійченко І.М. Аналіз структури і динаміки інформаційних потоків в головному управлінні економіки обласної державної адміністрації / І.М. Олійченко, М.Ю. Дітковська // Вісник Чернігівського державного технологічного університету. — 2008. — № 33. — С. 52—58.

5. Сендзюк М.А. Інформаційні системи в державному управлінні: навч. посібник. — К.: КНЕУ, 2004. — 339 с.

6. Годун В.М., Орленко Н.С., Сендзюк М.А. Інформаційні системи і технології в статистиці: навч. посібник / За ред. д-ра екон. наук, проф. В.Ф. Ситника. — К.: КНЕУ, 2003. — 267 с.

7. Офіційний веб-сайт Головного управління статистики у Чернігівській області: <http://www.chernigivstat.gov.ua/>

Стаття надійшла до редакції 10.09.2009 р.

ПЕРЕДПЛАТА

ВИДАННЯ МОЖНА ПЕРЕДПЛАТИТИ З БУДЬ-ЯКОГО МІСЯЦЯ!

— ЧЕРЕЗ РЕДАКЦІЮ (ТЕЛ. 458-10-73);

— ЧЕРЕЗ ДП "ПРЕСА"
(У КАТАЛОЗІ ВИДАНЬ УКРАЇНИ);

— ЧЕРЕЗ ПЕРЕДПЛАТНІ АГЕНТСТВА: "САММІТ", "ІДЕЯ", "БЛІЦІНФОРМ", "KSS", "МЕРКУРІЙ", "ПРЕСЦЕНТР", "ВСЕУКРАЇНЬСЬКА ПЕРЕДПЛАТНА АГЕНЦІЯ", "ФЛОРА", "ПЕРІОДИКА", "КОБЗАР", "ДІАДА", "ДОНБАС ДЕ-ЮРЕ", "ДІЛОВА ПРЕСА", "ФАКТОР"